

MANILSKI PROGLAS¹

Dvadeset jedna potvrda *Manilskog proglasa*

1. Potvrđujemo svoju kontinuiranu predanost Lausannskom zavjetu kao temelju naše suradnje u Lausannskom pokretu.
2. Potvrđujemo da nam je Bog u Svetom pismu Staroga i Novoga zavjeta dao autoritativnu objavu svoga karaktera i volje, svojih otkupiteljskih djela i njihovo značenje, te nalog za misiju.
3. Potvrđujemo da je biblijsko evanđelje Božja trajna poruka našem svijetu i odlučujemo braniti, naviještati i ostvariti ga.
4. Potvrđujemo da su ljudi, iako stvoreni na Božju sliku, grješni i krivi, te izgubljeni bez Krista: ta istina neminovno prethodi evanđelju.
5. Potvrđujemo da je povijesni Isus i proslavljeni Krist jedna te ista osoba, i da je taj Isus Krist apsolutno jedinstven, jer je on sam utjelovljeni Bog, onaj koji je ponio naše grijehе, pobjednik nad smrću i nadolazeći sudac.
6. Potvrđujemo da je na križu Isus Krist bio umjesto nas, ponio naše grijehе i umro za nas; te jedino radi toga Bog voljno oprašta onima koji se pokaju i povjeruju.
7. Potvrđujemo da druge religije i ideologije nisu alternativni putovi do Boga te da ljudska duhovnost, ako ju Krist nije otkupio, ne vodi do Boga, već u osudu, jer je Krist jedini Put.
8. Potvrđujemo da moramo vidljivo pokazivati Božju ljubav brinući za one kojima je uskraćena pravda, dostojanstvo, hrana i utočište.
9. Potvrđujemo da naviještanje Božjega kraljevstva pravde i mira zahtijeva ob-

¹ *Manilski proglas (Manila Manifesto)* usvojen je na Drugom međunarodnom kongresu o evangelizaciji svijeta (Second International Congress on World Evangelization) održanom u Manili na Filipinima 1989. godine. Kongresu je bilo nazočno više od tri tisuće predstavnika različitih, većinom evanđeoskih, crkava iz sto sedamdeset zemalja. Proglas je definiran kao javni proglas opredjeljenja, nakana i motiva u vezi s dvije teme kongresa: naviještanja Krista sve dok ne dođe i poziva svoj Crkvi da donese sve evanđelje svemu svijetu. Proglas u prvome dijelu donosi dvadeset i jednu jezgrovitu izjavu, a u drugome ih dijelu obrazlaže u dvanaest odjeljaka, te ih, uz *Lausanski zavjet*, predaje crkvama za proučavanje i poticaj za djelovanje.

- p znanjivanje svih nepravda i potlačivanja, kako osobnih tako i društvenih; nećemo ustuknuti od tog proročkog svjedočenja.
10. Potvrđujemo da je svjedočanstvo Duha Svetoga o Kristu nužno za evangelizaciju; bez tog nadnaravnog djela nije moguće ni novo rođenje ni nov život.
 11. Potvrđujemo da duhovna borba zahtijeva duhovna oružja; jednako moramo propovijedati Riječ u sili Duha i postojano moliti da možemo izvojevati Kristovu pobjedu nad zlim silama i poglavarstvima.
 12. Potvrđujemo da je Bog čitavoj Crkvi i svakom njezinom članu povjerio zadatak obznanjivanja Krista po svemu svijetu; čeznemo vidjeti sve laike i ordinirane ljude mobilizirane i obučene za taj zadatak.
 13. Potvrđujemo da mi koji se nazivamo udovima Tijela Kristova moramo u svom zajedništvu nadilaziti rasne, spolne i staleške prepreke.
 14. Potvrđujemo da su darovi Duha dodijeljeni svim ljudima, ženama i muškarcima, te da se njihovo partnerstvo u evangelizaciji mora prihvatiti radi općeg dobra.
 15. Potvrđujemo da mi koji naviještamo evanđelje moramo ga pokazivati primjerom, svetim i ljubavlju ispunjenim življenjem; u suprotnom naše svjedočanstvo gubi vjerodostojnost.
 16. Potvrđujemo da se svaka kršćanska zajednica mora okrenuti prema svom lokalnom društvu evangelizacijskim svjedočenjem i milosrdnim služenjem.
 17. Potvrđujemo nužnu potrebu da crkve, misijske i druge kršćanske organizacije surađuju u evangelizaciji i društvenom djelovanju, odbacujući natjecanje i izbjegavajući oponašanje.
 18. Potvrđujemo svoju dužnost proučavanja društva u kojemu živimo, radi razumijevanja njegovih struktura, vrijednosti i potreba, te razvijanja odgovarajuće misijske strategije.
 19. Potvrđujemo da je evangelizacija svijeta nužna i da je moguće zahvaćanje naroda nedosegnutih evanđeljem. Stoga odlučujemo da ćemo se s novim elanom tijekom posljednjeg desetljeća dvadesetoga stoljeća posvetiti tim zadacima.
 20. Potvrđujemo svoju solidarnost s onima koji trpe radi evanđelja, i pazit ćemo da i sami budemo spremni za tu mogućnost. Posvuda ćemo nastojati promicati vjersku i političku slobodu.
 21. Potvrđujemo da Bog poziva cijelu Crkvu da čitavom svijetu prenese potpuno evanđelje. Stoga odlučujemo naviještati evanđelje vjerno, uporno i požrtvorno dok on ne dođe.

A. POTPUNO EVANĐELJE

Evandjelje je radosna vijest o Božjem spasenju od sile zla, uspostavljanju njegova vječnog kraljevstva i njegove konačne pobjede nad svime što se protivi njegovoj svrsi. U svojoj ljubavi Bog je ovo naumio učiniti prije nego li je postao svijet i utjecao na njegov oslobađajući plan nad grijehom, smrću i sudom kroz smrt našega Gospodina Isusa Krista. Krist je taj koji nas čini slobodnima i ujedinjuje nas u svom otkupljenom zajedništvu (Kol 2,15; 1 Kor 15,24-28; Ef 1,4; Kol 1,19; Tit 2,14).

1. NAŠA LJUDSKA NEVOLJA

Obvezni smo propovijedati potpuno evandjelje, to jest, biblijsko evandjelje u njegovoj punini. Da bismo to činili trebamo razumjeti zašto je evandjelje potrebno ljudskim bićima.

Muškarci i žene imaju istinsko dostojanstvo i vrijednost jer su stvoreni na sliku Božju da bi ga poznavali, voljeli i služili mu. No kroz grijeh je svaki dio njihove ljudskosti izopačen. Ljudska su bića postala egoistična, buntovnici koji misle samo na sebe, koji ne vole Boga ni bližnjega kao što bi trebali. Posljedično, otuđeni su i od svoga Stvoritelja i od ostatka njegova stvorenja, što je osnovni uzrok bola, smetenosti i usamljenosti od koje mnogi ljudi danas pate. Grijeh također često izbija u protudruštvenom ponašanju, u nasilnom iskorištavanju drugih, te u iscrpljivanju zemaljskih resursa nad kojima je Bog postavio muškarce i žene kao svoje upravitelje. Čovječanstvo je, nedvojbeno, krivo i na širokom je putu koji vodi uništenju.

Iako je Božja slika u ljudskim bićima iskrivljena, ona su još uvijek sposobna za ljubav i razvijanje odnosa, plemenita djela i divnu umjetnost. Pa ipak, čak je i najizvrsnije ljudsko postignuće ozbiljno nagršeno i nikome ne može omogućiti da uđe u Božju prisutnost. Muškarci i žene su, također, i duhovna bića, no duhovna praksa i tehnike za samopomoć mogu u najboljem slučaju samo ublažiti potrebe koje osjećamo; ne mogu dotaknuti ozbiljnu stvarnost grijeha, krivnje i suda. Ni ljudska religija, ni ljudska pravednost, ni sociopolitički programi ne mogu spasiti ljude. Nikakvo samospasenje nije moguće. Prepuštena samima sebi, ljudska su bića zauvijek izgubljena.

Stoga odbacujemo lažna evandjelja koja poriču ljudski grijeh, božanski sud, božanskost i utjelovljenje Isusa Krista, te neophodnost križa i uskrsnuća. Također odbacujemo poluevandjelja, koja umanjuju grijeh i zamjenjuju Božju milost ljudskim samodoprinosom. Priznajemo da smo i sami ponekad umanjivali vrijednost evandjelja. No odlučujemo u svom naviještanju evandjelja prisjećati se Božjih radikalnih dijagnoza i njegova jednako radikalnog lijeka (Dj 2,27; Post 1,26.27; Rim 3,9-18; 2 Tim 3,2-4; Post 1,26.28; 2,15; Rim 1,20; 2,1; 3,19; Mt 7,13; 5,46;

7,11; 1 Tim 6,16; Dj 17,22-31; Rim 3,20; Ef 2,1-3; Gal 1,6-9; 2 Kor 11,2-4; 1 Iv 2,22.23; 4,1-3; 1 Kor 15,3.4; Jr 6,14; 8,11).

2. RADOSNA VIJEST ZA DANAS

Radujemo se što nas živi Bog nije prepustio našoj izgubljenosti i očaju. U svojoj je ljubavi došao po nas po Isusu Kristu kako bi nas izbavio i obnovio. Stoga se radosna vijest usredotočuje na povijesnu osobu Isusa koji je došao naviještajući Božje kraljevstvo i živeći život poniznog služenja, koji je umro za nas, postao grijehom i prokletstvom umjesto nas, te kojega je Bog opravdao uskrsnuvši ga od mrtvih. Onima koji se pokaju i vjeruju u Krista, Bog jamči udio u novome stvorenju. On nam daje nov život, koji uključuje oprostjenje naših grijeha i prebivajuću, preobražavajuću silu njegova Duha. On nas prihvaća u svoje novo društvo, koje se sastoji od ljudi raznih rasa, naroda i kultura. Obećava nam da ćemo jednoga dana ući u njegov novi svijet, u kojemu će zlo biti uništeno, priroda obnovljena, a Bog će vladati zauvijek.

Ta se radosna vijest mora odvažno naviještati, gdje god je to moguće, u crkvi i u javnim dvoranama, na radiju i televiziji te na otvorenom, zato što je Božja sila za spasenje, a mi smo obvezni obznanimi ju. U svom propovijedanju moramo vjerno naviještati istinu koju je Bog objavio u Bibliji i revno je nastojati prenijeti u svoj kontekst.

Također potvrđujemo da je apologetika, to jest "obrana i potvrda evanđelja" integralna za biblijsko razumijevanje misije i bitna za djelotvorno svjedočenje u suvremenom svijetu. Pavao je "raspravljao" s ljudima na temelju Pisma, s namjerom "uvjeravanja" u istinu evanđelja. I mi moramo tako. Zapravo, svi kršćani trebaju biti spremni dati razlog nade koja je u njima.

Ponovno smo se suočili s Lukinim naglaskom da je evanđelje radosna vijest za siromašne i upitali se što to znači većini svjetskog stanovništva koja je tlačena, trpi i oskudijeva. Podsjetili smo se da zakon, proroci i mudrosne knjige te Isusovo učenje i služba ističu Božju brigu za materijalno siromašne i našu nasljednu dužnost da ih štitimo i skrbimo za njih. Pismo također govori o duhovnim siromasima koji traže milosrđe jedino od Boga. Evanđelje dolazi kao radosna vijest i jednima i drugima. Duhovno siromašni, koji se, bez obzira na svoje ekonomske okolnosti, ponize pred Bogom, po vjeri primaju besplatan dar spasenja. Nema drugog puta po kojemu bi netko mogao ući u kraljevstvo Božje. Uz to, materijalno siromašni i nemoćni primaju kao Božja djeca novo dostojanstvo i ljubav braće i sestara koji im nastoje pomoći u oslobađanju od svega što ih ponižava i tlači.

Kajemo se za svako zanemarivanje Božje istine u Pismu te odlučujemo naviještati ju i braniti. Također se kajemo što smo bili ravnodušni prema položaju siromašnih, i što smo pokazivali pristranost prema bogatima, i odlučujemo sli-

jediti Isusa u propovijedanju radosne vijesti svim ljudima i riječju i djelom (Ef 22,4; Lk 10; 15; 19; Dj 8,35; Mk 1,14.15; 2 Kor 5,21; Gal 3,13; Dj 2,23.24; 2 Kor 5,17; Dj 2,38.39; Ef 2,11-19; Otk 21,1-5; 22,1-5; Ef 6,19.20; 2 Tim 4,2; Rim 1,14-16; Jr 23,28; Fil 1,7; Dj 18,4; 19,8-9; 2 Kor 5,11; 1 Pt 3,15; Lk 4,18; 6,20; 7,22; Pnz 15,7-11; Am 2,6.7; Zah 7,8-10; Izr 21,13; Sef 3,12; Mt 5,3; Mk 10,15; 1 Iv 3,1; Dj 2,44.45; 4,32-35).

3. JEDINSTVENOST ISUSA KRISTA

Pozvani smo naviještati Krista u sve više pluralističkom svijetu. Dolazi do oživljavanja starih vjera i nastajanja novih. I u prvom je stoljeću bilo “mnogo bogova i mnogo gospodara”. A ipak, apostoli su odvažno potvrđivali Kristovu jedinstvenost, nužnost i središnjost. I mi to moramo činiti.

Budući da su muškarci i žene stvoreni na sliku Božju i vide u stvorenju obilježja njegova Stvoritelja, i nastale religije ponekad sadrže elemente istine i ljepote. Međutim, one nisu alternativna evanđelju. Budući da su ljudska bića grješna, a “sav je svijet u vlasti zloga”, čak i religiozni ljudi trebaju Kristovo otkupljenje. Prema tome, mi nemamo ovlasti reći da se spasenje može naći izvan Krista ili bez jasnog prihvaćanja njegova djela po vjeri.

Ponekad se smatra da na temelju Božjega saveza s Abrahamom židovski narod ne treba priznati Isusa za svog Mesiju. Mi potvrđujemo da ga oni trebaju, kao i svi drugi. Odstupanje od novozavjetnoga modela donošenja evanđelja “najprije Židovima” bio bi oblik antisemitizma i nelojalnost Kristu. Stoga odbacujemo tezu da Židovi imaju svoj vlastiti savez koji čini vjeru u Isusa nepotrebnom.

Ono što nas ujedinjuje su zajednička uvjerenja o Isusu Kristu. Priznajemo ga kao vječnoga Sina Božjega koji je postao potpuno čovjek ostavši istovremeno potpuno božanski, koji je bio naša zamjena na križu, ponijevši naše grijeha i umrijevši umjesto nas, zamijenivši svoju pravednost za našu nepravednost, koji je pobjedonosno uskrsnuo u preobraženom tijelu i koji će se vratiti u slavi suditi svijetu. Jedino je on utjelovljeni Sin, Spasitelj, Gospodar i Sudac, i jedino je on, zajedno s Ocem i Duhom, dostojan štovanja, vjere i poslušnosti svih ljudi. Postoji samo jedno evanđelje, jer postoji samo jedan Krist, koji je zbog svoje smrti i uskrsnuća jedini put spasenja. Stoga, odbacujemo i relativizam koji smatra sve religije i duhovnosti jednako vrijednim pristupima Bogu, i sinkretizam koji pokušava pomiješati vjeru u Krista s drugim vjerama.

Nadalje, budući da je Bog uzdigao Isusa na najviše mjesto, kako bi ga svatko priznao, to je i naša želja. Potaknuti Kristovom ljubavlju, moramo biti poslušni Kristovom Velikom poslanju i voljeti njegove izgubljene ovce. Posebice smo motivirani “ljubomorom” prema njegovom svetom imenu, i čeznemo vidjeti kako prima čast i slavu koje mu pripadaju.

U prošlosti smo ponekad bili krivi što smo prema sljedbenicima drugih vjera zauzimali stavove neznanja, arogancije, nepoštovanja i čak neprijateljstva. Kaje-mo se zbog toga. Ipak, odlučni smo pozitivno i beskompromisno svjedočiti je-dinstvenost našega Gospodina, u njegovu življenju, smrti i uskrsnuću, u svim aspektima našega evangelizacijskog djelovanja, uključujući i međureligijski di-jalog (1 Kor 8,5; Ps 19,1-6; Rim 1,19.20; Dj 17,28; 1 Iv 5,19; Dj 10,1.2; 11,14.18; 15,8-9; Iv 14,6; Post 12,1-3; 17,1.2; Rim 3,9; 10,12; Dj 13,46; Rim 1,16; 2,9.10; Dj 13,38.39; Iv 1,1.14.18; Rim 1,3.4; 1 Pt 2,24; 1 Kor 15,3; 2 Kor 5,21; 1 Kor 15,1-11; Mt 25,31.32; Dj 17,30.31; Otk 5,11-14; Dj 4,12; Fil 2,9-11; 2 Kor 5,14; Mt 28,19.20; Iv 10,11.16; 2 Kor 11,16; 2 Kor 11,2.3; 1 Tim 2,5-7).

4. EVANĐELJE I DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Autentično evanđelje mora se odražavati u promijenjenom životu muškaraca i žena. Kad naviještamo Božju ljubav moramo služiti u ljubavi, kad propovijedamo Božje kraljevstvo moramo ispunjavati njegove zahtjeve za pravdom i mirom.

Evangelizacija je primarna jer je naš prioritet evanđelje, da svi ljudi mogu imati mogućnost primiti Isusa Krista za svog Gospodina i Spasitelja. Štoviše, ne samo da je Isus naviještao kraljevstvo Božje, već je očitovao njegov dolazak djeli-ma milosrđa i moći. I mi smo danas pozvani ujediniti riječi i djela. Pozvani smo u duhu poniznosti propovijedati i poučavati, služiti bolesnima, hraniti gladne, skr-biti za zatvorenike, pomagati nemoćnima i ugroženima, te oslobađati potlačene. Prepoznavajući raznolikost duhovnih darova, poziva i konteksta, potvrđujemo da su dobra vijest i dobra djela neodvojiva.

Naviještanje Božjega kraljevstva nužno zahtijeva proročko odbacivanje svega što nije u skladu s njim. Između zala koje ne odobravamo su nasilje, uključujući i institucionalizirano nasilje, politička pokvarenost, svi oblici iskorištavanja lju-di i zemlje, podrivanje obitelji, pobačaj na zahtjev, raspačavanje droge i kršenje ljudskih prava. U našoj skrbi za siromašne pogađa nas problem zaduženosti u dvije trećine svijeta. Zgroženi smo, također, neljudskim uvjetima u kojima žive milijuni ljudi stvoreni na sliku Božju kao i mi.

Naša postojana predanost društvenom djelovanju nije zamjenjivanje kraljev-stva Božjega s kristijaniziranim društvom. Naprotiv, ono je priznavanje da bi-blijsko evanđelje ima neizbježne društvene implikacije. Prava misija uvijek treba biti konkretizirana. Ono zahtijeva ponizno ulaženje u svjetove pojedinih ljudi, poistovjećivanje s njihovom društvenom stvarnošću, njihovom tugom i patnjom, te njihovim borbama za pravdu protiv tlačiteljskih sila. Ovo se ne može postići bez osobnih žrtvi.

Kajemo se što nas je ograničenost naše skrbi i vizije često sprječavala u navi-ještanju gospodstva Isusa Krista nad sveukupnim životom, privatnim i javnim,

lokalnim i globalnim. Odlučujemo poslušati njegovu zapovijed “tražite najprije kraljevstvo Božje i njegovu pravednost” (1 Sol 1,6-10; 1 Iv 3,17; Rim 14,17; Rim 10,14; Mt 12,28; 1 Iv 3,18; Mt 25,34-46; Dj 6,1-4; Rim 12,4-8; Mt 5,16; Jr 22,1-5; 11-17; 23,5-6; Am 1,1-2.8; Iz 59; Lev 25; Job 24,1-12; Ef 2,8-10; Iv 17,18; 20,21; Fil 2,5-8; Dj 10,36; Mt 6,33).

B. SVA CRKVA

Sva crkva treba naviještati evanđelje. Sav je Božji narod pozvan sudjelovati u evangelizacijskom zadatku. No ipak, bez Božjega Duha Svetoga sav bi njegov napor bio besplodan.

5. BOG JE EVANGELIZATOR

Sveto pismo tvrdi da je sam Bog glavni evangelizator. Jer Duh je Božji Duh istine, ljubavi, svetosti i sile, a evangelizacija je nemoguća bez njega. On je taj koji pomazuje poslanika, potvrđuje riječ, priprema slušatelja, osvjedočuje grješnika, prosvjetljuje slijepoga, daje život mrtvome, omogućava nam da se možemo pokajati i vjerovati, pridružuje nas Tijelu Kristovom, potvrđuje nam da smo djeca Božja, vodi nas prema kristolikom karakteru i službi, te nas šalje van da budemo Kristovi svjedoci. Glavni zadatak Duha Svetoga u svemu ovome je proslaviti Isusa Krista pokazujući nam ga i oblikujući ga u nama.

Svako evangeliziranje uključuje duhovnu borbu s poglavarstvima i silama zla, u kojoj samo duhovno oružje može nadvladati, posebice Riječ i Duh, s molitvom. Stoga pozivamo kršćane da budu marljivi u svojim molitvama za obnovu crkve i za evangeliziranje svijeta.

Svako pravo obraćenje uključuje iskustvo sile, u kojemu se očituje vrhovni autoritet Isusa Krista. Nema većeg čuda od ovoga, u kojemu vjernik biva oslobođen od ropstva sotone i grijeha, straha i ispraznosti, tame i smrti.

Iako su Isusova čuda bila osobita, budući da su bila znaci njegova mesijanstva i anticipacije savršenoga kraljevstva kad će mu se podrediti sva priroda, nemamo slobodu danas ograničavati silu živog Stvoritelja. Odbacujemo i skepticizam koji niječe čuda i samouvjerenost koja ih zahtijeva; i bojazan koja se kloni punine Duha i trijumfalizam što se kloni slabosti u kojoj se Kristova moć savršeno očituje.

Kajemo se za sve samodostatne pokušaje, kako evangeliziranja u vlastitoj snazi, tako i određivanja Duhu Svetomu što da radi. Odlučujemo da u budućnosti nećemo “žalostiti” ili “gasiti” Duha, već nastojati širiti radosnu vijest “u snazi, u Duhu Svetome i mnogostrukoj punini” (2 Kor 5,20; Iv 15,26.27; Lk 4,18; 1 Kor 2,4; Iv 16,8-11; 1 Kor 12,3; Ef 2,5; 1 Kor 12,13; Rim 8,16; Gal 5,22.23; Dj 1,8; Iv

16,14; Gal 4,19; Ef 6,10-12; 2 Kor 10,3-5; Ef 6,17; Ef 6,18-20; 2 Sol 3,1; Dj 26,17.18; 1 Sol 1,9-10; Kol 1,13.14; Iv 2,11; 20,30.31; Iv 11,25; 1 Kor 15,20-28; Jr 32,17; 2 Tim 1,7; 2 Kor 12,9.10; Jr 17,5; Ef 4,30; 1 Sol 5,19; 1 Sol 1,5).

6. LJUDSKO SVJEDOČANSTVO

Bog kao evangelizator daje svojim ljudima povlasticu da budu njegovi "suradnici". Jer, iako bez njega ne možemo svjedočiti, on obično izabire svjedočiti kroz nas. On poziva samo neke da budu evangelizatori, misionari ili pastori, a poziva svoju čitavu crkvu i svakoga njezinog člana da budu njegovi svjedoci.

Povlašteni zadatak pastora i učitelja je voditi Božji narod (laos) ka zrelosti i opremiti ih za službu. Pastori ne smiju svojatati službe, već ih naprotiv umnožavati, potičući druge da koriste svoje darove i obučavajući učenike kako bi obučavali učenike. Dominiranje svećenstva nad laicima bilo je veliko zlo u povijesti crkve. Ono oduzima i laicima i svećenstvu uloge koje im je Bog odredio, dovodi do raskola među svećenstvom, oslabljuje crkvu i sprječava širenje evanđelja. Povrh toga, ono je u osnovi nebiblijsko. Mi, dakle, koji smo stoljećima insistirali na "svećenstvu svih svetih", sada također inzistiramo na službi svih vjernika.

Sa zahvalnošću prepoznavamo da djeca i mladi svojim oduševljenjem i vjerom obogaćuju crkveno štovanje i evangeliziranje. Trebamo ih obučiti u disciplini i evangelizaciji kako bi mogli dosegnuti svoju generaciju za Krista.

Bog je stvorio na svoju sliku jednako muškarce i žene, prihvaća ih jednako u Kristu, te je izlio svoga Duha na svako tijelo, kako na sinove, tako i na kćeri. Uz to, budući da Duh Sveti daje svoje darove ženama jednako kao i muškarcima, mora im se dati mogućnost prakticiranja primljenih darova. Uvažavamo njihovu prepoznatljivu reputaciju u povijesti misije i uvjereni smo da Bog i danas poziva žene za iste uloge. Iako se nismo u potpunosti složili oko toga kakve oblike treba zauzeti njihovo vodstvo, suglasni smo oko partnerstva u evangeliziranju svijeta koje je Bog namijenio i muškarcima i ženama. Dakle, i jednima i drugima treba omogućiti odgovarajuću obuku.

Laičko svjedočenje, i muškaraca i žena, odvija se ne samo kroz lokalnu crkvu (vidi 8. odlomak), već i kroz prijateljstva, u domu i na poslu. Čak i beskućnici ili nezaposleni sudjeluju u pozivu da budu svjedoci.

Naša prva odgovornost je svjedočiti svojim prijateljima, rodbini, susjedima i kolegama. Kućno evangeliziranje se također podrazumijeva, kako za braćne parove, tako i za samce. Ne samo da kršćanski dom treba promicati Božje standarde za brak, spolnost i obitelj, te pružati utočište ljubavi i mira napaćenim ljudima, već bi se i susjedi koji inače ne odlaze u crkvu, trebali osjećati ugodno u domu, čak i kada se razgovara o evanđelju.

Drugi kontekst za laičko svjedočenje je radno mjesto, jer upravo tamo većina

kršćana provodi barem pola svog radnog vremena, a posao je božanski poziv. Kršćani mogu promicati Krista riječima svojih usta, svojom postojanom marljivošću, poštenjem i pažljivošću, svojom brigom za pravdu na radnome mjestu, a posebice ako drugi mogu vidjeti iz kvalitete njihova svakodnevnog rada da to čine na slavu Boga.

Kajemo se za sudjelovanje u obeshrabrivanju laičke službe, posebice žena i mladih. Odlučujemo u budućnosti poticati sve Kristove sljedbenike da zauzmu svoje mjesto, s pravom i prirodno, kao njegovi svjedoci. Jer, istinsko evangeliziranje proizlazi iz srca prepunog ljubavi za Krista. Upravo zato pripada svim njegovim ljudima, bez iznimke (2 Kor 6,1; Dj 8,26-39; 14,27; Ef 4,11; Dj 13,1-3; Dj 1,8; 8,1.4; 1 Kor 1,28; Ef 4,11-12; Mt 28,19; 2 Tim 2,2; 1 Sol 5,12-15; 1 Kor 12,4-7; Ef 4,7; Mt 21,15.16; 1 Tim 4,12; Post 1,26.27; Gal 3,28; Dj 2,17-18; 1 Pt 4,10; Rim 16,1-6.12; Fil 4,2.3; Mk 5,18-20; Lk 5,27-32; Dj 28,30.31; Dj 10,24.33; 18,7.8; 24-26; 1 Kor 7,17-24; Tit 2,9.10; Kol 4,1; Kol 3,17.23.24; Dj 4,20).

7. INTEGRITET SVJEDOKA

Ništa ne promiče evanđelje jasnije od promijenjenoga života, i ništa ga ne ozlo glašava više od osobne nepostojanosti. Pozvani smo vladati se na način koji je dostojan Kristova evanđelja, čak ga "krasiti", povećavajući njegovu ljepotu svetim življenjem. Jer svijet koji nas promatra s pravom traži očigledne dokaze za izjave koje Kristovi učenici daju za njega. Snažan dokaz je naš integritet.

Naš navještaj da je Krist umro kako bi nas doveo Bogu dopada se ljudima koji su duhovno žedni, no neće nam vjerovati ako im ne pružimo dokaz osobnog poznavanja živoga Boga, ili ako našem javnom štovanju nedostaje stvarnost i relevantnost.

Naša poruka da Krist izmiruje međusobno otuđene ljude doima se stvarnom samo ako je vidljivo da volimo jedni druge i opraštamo jedni drugima, služimo drugima u poniznosti, i nastojimo dosegnuti i one izvan našega društva sućutnom, požrtvovnom službom potrebitima.

Izazov koji stavljamo pred druge da se odreknu samih sebe, uzmu svoj križ i slijede Krista, bit će uvjerljiv samo ako smo i sami umrli sebičnim ambicijama, nepoštenju i pohlepi, te živimo jednostavnim, zadovoljnim i darežljivim življenjem.

Ne odobravamo propuste u kršćanskoj postojanosti koje vidimo i kod kršćana i kod crkava: materijalna pohlepa, profesionalan ponos i rivalstvo, natjecanje u kršćanskoj službi, ljubomora mlađih vođa, misionarski paternalizam, nedostatak uzajamne odgovornosti, spuštanje kršćanskih standarda na području seksualnosti, te rasnu, društvenu i seksualnu diskriminaciju. Sve je to svjetovnost koja dopušta prevladavajućoj kulturi potkopati crkvu umjesto da crkva postavlja izazove

i mijenja kulturu. Duboko smo posramljeni vremena kada smo, kao pojedinci i u svojim kršćanskim zajednicama, potvrđivali Krista riječima, ali ga nijekali djelom. Naša nepostojanost oduzima vjerodostojnost našem svjedočenju. Priznajemo svoje postojane borbe i neuspjehe. No također odlučujemo Božjom milošću graditi integritet u sebi i u crkvi (2 Kor 6,3.4; Fil 1,27; Tit 2,10; Kol 4,5.6; Izr 11,3; 1 Pt 3,18; 1 Iv 1,5.6; 1 Kor 14,25.26; Ef 2,14-18; Ef 4,31-5,2; Gal 5,13; Lk 10,29-37; Mk 8,34; Mt 6,19-21.31-33; 1 Tim 6,6-10.17.18; Dj 5,1-11; Fil 1,15-17; 1 Kor 5,1-13; Jak 2,1-4; 1 Iv 2,15-17; Mt 5,13; Mt 7,21-23; 1 Iv 2,4; Ef 4,1).

8. LOKALNA CRKVA

Svaka je kršćanska zajednica lokalni odraz Kristova Tijela i ima iste odgovornosti. Ona je i "sveto svećenstvo" koje prinosi Bogu duhovne žrtve štovanja i "sveti puk" koji pronosi svjedočenjem njegovo veličanstvo. Crkva je, dakle, zajednica koja štuje i svjedoči, koja se sastaje i raspršuje, koja je pozvana i poslana. Štovanje i svjedočenje su nedjeljivi.

Vjerujem da lokalna zajednica ima primarnu odgovornost širenja evanđelja. Pismo prikazuje ovo kao razvoj: "naše je evanđelje došlo do vas", a zatim je "otišlo od vas". Na taj način evanđelje stvara crkvu koja širi evanđelje, što stvara još više crkava u neprekidnoj lančanoj reakciji. Štoviše, ono što Pismo uči, strategija potvrđuje. Svaka lokalna crkva mora evangelizirati područje na kojemu se nalazi, i ima resurse da to učini.

Potičemo svaku zajednicu na redovito proučavanje ne samo vlastitoga članstva i programa, već i društva sa svim pojedinostima, kako bi razvila odgovarajuće strategije za misiju. Možda će njezini članovi odlučiti organizirati obilazak čitavog područja, kako bi proželi za Krista određeno mjesto na kojem se sastaju ljudi, dogovorili niz evangelizacijskih sastanaka, predavanja ili koncerata, radili sa siromašnima ili utemeljili novu crkvu u susjednoj općini ili naselju. Istovremeno, ne smiju zaboraviti crkveni globalni zadatak. Crkva koja šalje misionare ne smije zanemariti svoje područje, a crkva koja evangelizira svoje susjedstvo ne smije zanemariti ostatak svijeta.

U svemu ovome zajednice i denominacije trebaju, tamo gdje je to moguće, raditi s drugim zajednicama, nastojeći natjecateljski duh zamijeniti duhom suradnje. Crkve također trebaju raditi s paracrkvanim udrugama, posebice u evangelizaciji, učeništvu i socijalnom služenju jer su takve djelatnosti dio Kristova Tijela i imaju vrijednu, specijaliziranu stručnost od koje crkva može imati veliku korist.

Bog je namijenio da crkva bude znak njegova kraljevstva, to jest, pokazatelj o tome kako izgleda ljudsko društvo kada dolazi pod njegovu vladavinu pravednosti i mira. Kako za pojedince, tako i za crkve, evanđelje mora biti proživljeno ako ga želimo djelotvorno pronositi. Nevidljivi se Bog danas objavljuje po našoj

ljubavi jednih za druge, posebice kada se zajedništvo odražava u malim grupama, i kada nadilazi rasne, staleške, spolne i dobne razlike koje dijele druge društvene zajednice.

Duboko se kajemo što su mnoge naše zajednice okrenute prema sebi, uređene za održavanje umjesto za misiju, ili zaokupljene crkvenim aktivnostima na štetu svjedočenja. Odlučujemo usmjeriti svoje crkve iznutra prema van, kako bi sudjelovale u postojanom dosezanju ljudi, dok im Gospodin ne pribroji svakodnevno one koji se spašavaju (1 Kor 12,27; 1 Pt 2,5.9; Iv 17,6.9.11.18; Fil 2,14-16; 1 Sol 5,8; Dj 19,9.10; Kol 1,3-8; Dj 13,1-3; 14,26-28; Fil 1,27; Lk 12,32; Rim 14,17; 1 Sol 1,8-10; 1 Iv 4,12; Iv 13,34.35; 17,21.23; Gal 3,28; Kol 3,11; Dj 2,47).

9. SURADNJA U EVANGELIZACIJI

Evangelizacija i jedinstvo u Novome zavjetu blisko su povezani. Isus je molio da jedinstvo njegova naroda odražava njegovo jedinstvo s Ocem, kako bi svijet mogao vjerovati u njega, a Pavao potiče Filipljane da se “jednodušno zajednički bore za evanđeosku vjeru”. Za razliku od ove biblijske vizije, posramljeni smo zbog sumnji i suparništva, dogmatizma u nebitnim stvarima, borbi za prevlast i izgrađivanja vlastitih kraljevstava koje narušavaju naše evangelizacijsko svjedočanstvo. Potvrđujemo da je suradnja u evangelizaciji nužna, najprije zato što je Božja volja, a onda i zato što evanđelje pomirenja gubi na snazi zbog našeg nejedinstva, te zato što, ako želimo uopće izvršiti zadatak evangeliziranja, moramo se zajednički uključiti u njegovo ostvarenje.

“Suradnja” znači pronaći jedinstvo u različitosti. To uključuje zajednički rad ljudi različitih temperamenata, poziva i kultura, nacionalnih crkava i misijskih agencija, svih uzrasta i obaju spolova.

Odlučni smo jednom zauvijek staviti iza sebe, kao otrežnjenje iz kolonijalne prošlosti, pojednostavljeno razlikovanje između zapadnih zemalja koje šalju misionare i zemalja Istočne Europe i Trećeg svijeta koje primaju misionare. Velika nova činjenica našega doba je internacionalizacija misije. Ne samo da sada velika većina evanđeoskih kršćana nisu zapadnjaci, već će broj misionara iz Trećega svijeta uskoro nadmašiti one sa Zapada. Vjerujemo da misijski timovi koji imaju različitu narav, no isto srce i um, snažno svjedoče o Božjoj milosti.

Kada kažemo “čitava crkva” time ne tvrdimo da su univerzalna crkva i evanđeosko kršćanstvo jedno te isto. Jer priznajemo da postoje mnoge crkve koje nisu dio evanđeoskoga pokreta. Stavovi evanđeoskih kršćana prema Rimokatoličkoj i pravoslavnim crkvama razlikuju se u velikoj mjeri. Neki se evanđeoski kršćani mole, razgovaraju, proučavaju Sveto pismo i djeluju zajedno s tim crkvama. Drugi se snažno protive bilo kakvom obliku dijaloga ili suradnje s njima. Svi su svjesni da među nama postoje ozbiljne teološke razlike. Gdje god je to prikladno

i sve dok se ne kompromitira biblijska istina, može se surađivati na područjima kao što je prevođenje Biblije, proučavanje suvremenih teoloških i etičkih pitanja, društvenog rada i političkog djelovanja. No ipak želimo jasno istaknuti da zdrava evangelizacija zahtijeva zdravu posvećenost biblijskom evanđelju.

Neki su od nas članovi crkava koje pripadaju Svjetskom savezu crkava i vjeruju da je pozitivno, a ipak kritičko sudjelovanje u njegovu radu naša kršćanska dužnost. Drugi pak među nama nisu povezani sa Svjetskim savezom crkava. Svi potičemo Svjetski savez crkava da usvoji dosljedno shvaćanje evangelizacije.

Priznajemo svoj dio odgovornosti za rascjepkanost Kristova Tijela, što je veliki kamen spoticanja u evangelizaciji svijeta. Odlučujemo nastaviti tražiti ono jedinstvo u istini za koje je Isus molio. Uvjereni smo da je pravi put prema užoj suradnji otvoreni i strpljivi dijalog na temelju Biblije sa svima koji dijele našu zabrinutost. Ovome se radosno posvećujemo (Iv 17,20.21; Fil 1,27; Fil 1,15.17; 2,3.4; Rim 14,1-15,2; Fil 1,3-5; Ef 2,14-16; 4,1-6; Ef 4,6.7; Dj 20,4; Iv 17,11.20-23).

C. CIJELI SVIJET

Potpuno je evanđelje povjereno cijeloj crkvi kako bi moglo biti obznanjeno po čitavom svijetu. Neophodno nam je, dakle, razumjeti svijet u koji smo poslani (Mt 16,15).

10. SUVREMENI SVIJET

Evangelizacija se odvija u kontekstu, a ne u praznom prostoru. Mora se održavati pažljiva ravnoteža između evanđelja i konteksta. Moramo razumjeti kontekst kako bi u njemu mogli djelovati, no ne smijemo dopustiti da kontekst iskrivi evanđelje.

U svezi s tim zabrinuti smo zbog utjecaja "moderne" kao nadolazeće svjetske kulture proizišle iz industrijalizacije s njezinom tehnologijom te iz urbanizacije i njezina ekonomskog poretka. Udruženi, ti čimbenici stvaraju okruženje koje značajno oblikuje način na koji promatramo naš svijet. Uz to, sekularizacija je razorila vjeru prikazavši Boga i nadnaravno beznačajnima; urbanizacija je mnogima dehumanizirala život; masmediji su doprinijeli obezvrjeđivanju istine i autoriteta, zamijenivši riječ slikom. U kombinaciji, te posljedice moderne iskrivljuju poruku koju mnogi propovijedaju i podrivaju njihovu motivaciju za misiju.

1900. godine samo 9 posto svjetske populacije živjelo je u gradovima; smatra se da će do 2000. živjeti u njima više od 50 posto. Taj svjetski prijelaz ljudi u gradove, nazvan "najveća migracija u ljudskoj povijesti", predstavlja velik izazov za kršćansku misiju. S jedne strane, gradsko je stanovništvo krajnje kozmopolitsko,

narodi mogu doći na naš prag u gradu. Možemo li razviti globalne crkve u kojima evanđelje uklanja etničke granice? S druge strane, mnogi su stanovnici grada siromašni migranti koji su istovremeno otvoreni za evanđelje. Mogu li Božji ljudi biti osvjedočeni preseliti se u takve siromašne urbane sredine, da bi služili ljudima i sudjelovali u preobrazbi grada?

Modernizacija donosi blagoslov kao i opasnosti. Stvaranjem komunikacijskih veza i prometa diljem svijeta, otvara evanđelju neviđene mogućnosti, prelazeći stare granice i prodirući u zatvorena društva, bilo tradicionalna ili totalitarna. Kršćanski mediji imaju snažan utjecaj u sijanju sjemena evanđelja i u pripremanju tla. Najveće misionarske radijske postaje posvećene su naviještanju evanđelja putem radija na svakom poznatijem jeziku do 2000. godine.

Priznajemo da se nismo dovoljno borili shvatiti modernizaciju. Nekritički smo koristili njezine metode i tehnike, i na taj se način izložili svjetovnosti. Odlučujemo da ćemo u budućnosti ozbiljno shvaćati izazove i mogućnosti, odupirati se svjetovnim pritiscima modernizma, naviještati Kristovo gospodstvo suvremenoj kulturi u cjelini, i na taj način sudjelovati u misiji u suvremenom svijetu bez svjetovnosti u suvremenoj misiji (Dj 13,14-41; 14,14-17; 17,22-31; Rim 12,1,2).

11. IZAZOV U 2000. I NADALJE

Svjetska se populacija bliži 6 milijardi. Jedna trećina od njih nominalno ispovijeda Krista. Od preostalih 4 milijarda polovica je čula za njega, a druga polovica nije. U svjetlu tih brojki procjenjujemo svoj evangelizacijski zadatak uzimajući u obzir četiri kategorije ljudi.

Prvo, postoji potencijalna misionarska radna sila, predani. U ovom je stoljeću ta kategorija kršćanskih vjernika porasla od 40 milijuna u 1900. do oko 500 milijuna danas, i u ovome trenutku raste dvostruko brže od bilo koje velike religijske skupine.

Drugo, postoje nominalni kršćani. Oni su prihvatili kršćanski poziv (krstili su se, povremeno odlaze u crkvu i čak se nazivaju kršćanima), no stran im je smisao osobne odanosti Kristu. Ima ih posvuda, po svim crkvama diljem svijeta. Njih hitno treba ponovno evangelizirati.

Treće, postoje neevangelizirani. To su ljudi koji imaju minimalno znanje o evanđelju, no nisu imali valjanu priliku odazvati se. Oni su vjerojatno nadomak kršćana koji samo trebaju otići do susjedne ulice, puta, sela ili grada kako bi ih pronašli.

Četvrto, postoje nezahvaćeni. Ima dvije milijarde ljudi koji možda nikada nisu čuli za Isusa kao Spasitelja, i nisu nadomak kršćana koji su njihovi sunarodnjaci. Postoji, zapravo, 2000 naroda i narodnosti u kojima ne postoji snažan, autohton crkveni pokret. Pomaže nam kada ih smatramo pripadnicima manjih "etničkih

skupina” koji pak se smatraju međusobno srodnicima (npr. zajednička kultura, jezik, dom ili zanimanje). Najdjelotvorniji poslanici koji ih mogu dosegnuti su oni vjernici koji pripadaju njihovoj kulturi i poznaju njihov jezik. Inače bi k njima trebali otići poslanici evanđelja iz drugih kultura, ostavljajući svoju vlastitu kulturu i požrtvovno se poistovjetiti s ljudima koje žele dosegnuti za Krista.

Sada postoji oko 12 tisuća takvih nedosegnutih etničkih skupina koje su unutar 2 tisuće većih naroda, dakle, zadatak nije nemoguć. Do sada je samo oko 7 posto misionara uključeno u taj način evangelizacije, dok preostalih 93 posto djeluje u polovici svijeta koji je već evangeliziran. Ako želimo ispraviti tu neravnotežu, bit će potrebno strateško preraspoređivanje zaposlenih.

Nepristupačnost je zabrinjavajući čimbenik koji utječe na svaku od ovih kategorija. Mnoge zemlje ne daju vize slobodnim misionarima, koji nemaju drugu kvalifikaciju ili doprinos za ponuditi. Međutim, takva područja nisu potpuno nedostupna jer naše molitve mogu proći kroz svaki zastor, vrata ili prepreku. Kršćanska televizija i radio, audio i video kasete, filmovi i literatura također mogu dosegnuti one koje je nemoguće drukčije dosegnuti. To mogu takozvani “graditelji šatora” koji kao Pavao privređuju sebi za život. Oni putuju zbog svoga zanimanja (npr. poslovni ljudi, sveučilišni profesori, tehnički specijalisti i učitelji jezika), i koriste svaku priliku govoriti o Isusu Kristu. Oni ne ulaze u zemlju lažno se predstavljajući, jer njihov ih posao doslovno odvodi tamo; jednostavno, svjedočenje je bitan sastojak njihova kršćanskog načina življenja, gdje god bili.

Duboko smo posramljeni što su prošla gotovo dva tisućljeća od smrti i uskrnuća Isusa, a još ga uvijek dvije trećine svjetskog stanovništva nije upoznalo. S druge strane, zadivljeni smo brojnim dokazima o Božjoj moći, čak i na najneuočljivijim prostorima svijeta.

2000. godina je za mnoge postala prekretnica. Možemo li posvetiti se evangeliziranju svijeta tijekom posljednjeg desetljeća ovog tisućljeća? Nema ničeg magičnog u datumu, ipak, zar ne bismo trebali dati sve od sebe kako bismo postigli taj cilj? Krist nam zapovijeda odnijeti evanđelje svim narodima. Zadatak je hitan. Odlučni smo poslušati ga s radošću i nadom (Dj 18,1-4; 20,34; Lk 24,45-47).

12. TEŠKE SITUACIJE

Isus je jasno govorio svojim učenicima da očekuju protivljenje. “Ako su mene progonili”, rekao je, “i vas će progoniti”. Čak im je rekao da se raduju zbog progonstva, i podsjetio ih da je uvjet za plodonosnost smrt.

Ta predviđanja, da je kršćansko trpljenje neophodno i korisno, vrijede za svako doba, uključujući i ovo naše. Postojale su tisuće mučenika. Danas je situacija vrlo slična. Gorljivo se nadamo da će glasnost i perestrojka dovesti do vjerske slobode u Sovjetskom savezu i u Istočnoj Europi, te da će islamske i hinduističke

zemlje postati otvorenije za evanđelje. Ne odobravamo nedavno brutalno gušenje kineskoga demokratskog pokreta, i molimo se da kršćanima ne donese nove patnje. Međutim, gledano u cjelini, čini se da drevne religije postaju manje tolerantne, prognanici manje dobrodošli, a svijet manje prijemljiv za evanđelje.

U ovoj situaciji želimo dati tri izjave vlastima koje preispituju svoj stav prema kršćanskim vjernicima.

Prvo, kršćani su lojalni građani, koji žele dobrobit svom narodu. Mole za njegove vođe i plaćaju porez. Svakako, oni koji su priznali Isusa kao Gospodina, ne mogu istovremeno zvati Gospodinom bilo koju drugu vlast, i ako im to bude zapovjedbano ili činiti bilo što drugo što Bog zabranjuje, ne smiju poslušati. No oni su savjesni građani. Također, oni doprinose dobrobiti zemlje stabilnošću svojih brakova i obitelji, poštenjem u poslovanju, napornom radu i dobrovoljnom djelovanju u služanju hendikepiranima i potrebitima. Jednostavno, vlasti ne moraju strahovati od kršćana.

Drugo, kršćani odbijaju nedostojne načine evangeliziranja. Iako narav naše vjere traži da naviještamo evanđelje drugima, naša je praksa iznositi ga otvoreno i iskreno, što slušateljima daje potpunu slobodu prihvatanja ili neprihvatanja. Želimo biti obzirni prema onima koji pripadaju drugim religijama i odbacujemo svaki pristup koji bi ih prisiljavao da se obrate.

Treće, kršćani gorljivo žele vjersku slobodu za sve ljude, ne samo slobodu za kršćanstvo. U zemljama u kojima prevladava kršćanstvo, kršćani su na čelu onih koji zahtijevaju slobodu za sve vjerske manjine. U pretežito nekršćanskim zemljama kršćani ne traže ništa više od onoga što zahtijevaju za druge u sličnim okolnostima. Sloboda za "ispovijedanje, prakticiranje i promicanje" religije, kao što stoji u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, može i treba biti zajamčeno pravo.

Silno se kajemo za svako nedostojno svjedočanstvo za koje bi sljedbenici Isusa mogli biti krivi. Odlučujemo ne uvrijediti nepotrebno nikoga ni u čemu, kako se ne bi nanosila ljaga Kristovu imenu. Međutim, uvredu križa ne možemo zanemariti. Radi Krista razapetoga molimo se da možemo biti spremni po njegovoj milosti trpjeti, i čak umrijeti. Mučeništvo je oblik svjedočanstva koje je Krist obećao posebno nagraditi (Iv 15,20; Mt 5,12; Iv 12,24; Jr 29,7; 1 Tim 2,1.2; Rim 13,6.7; Dj 4,19; 5,29; 2 Kor 4,1.2; 2 Kor 6,3; 1 Kor 1,18.23; 2,2; Fil 1,29; Otk 2,13; 6,9-11; 20,4).

ZAKLJUČAK: NAVIJEŠTATI KRISTA DOK NE DOĐE

Tema Drugog Lausannskog kongresa bila je: "Naviještati Krista dok ne dođe". Dakako da vjerujemo da je Krist došao; došao je kad je August bio car Rima. No jednoga dana, kao što znamo iz njegovih obećanja, doći će ponovno u nezamislivom sjaju kako bi svoje kraljevstvo učinio savršenim. Zapovjedio nam je da bdi-

jemo i budemo spremni. U međuvremenu, razmak između njegova dva dolaska treba biti ispunjen izvršavanjem kršćanskoga misionarskog zadatka. Rečeno nam je da odnesemo evanđelje do nakraj svijeta, i obećano nam je da će svršetak vijeka doći tek kad to učinimo. Oba će se svršetka (zemaljskog prostora i vremena) zbiti istovremeno. Isus je obećao da će do svršetka svijeta biti s nama.

Dakle, kršćanska je misija hitan zadatak. Ne znamo koliko dugo još imamo. Sigurno je da nemamo vremena za gubljenje. Da bismo mogli hitno nastaviti sa svojim odgovornostima, bit će neophodne druge kvalitete, posebice jedinstvo (moramo zajednički evangelizirati) i žrtva (moramo izračunati i prihvatiti cijenu). Naš je zavjet u Lausanni bio: “moliti, planirati i djelovati zajedno na evangeliziranju čitavoga svijeta”. Naš proglas u Manili je da je cijela Crkva čitavom svijetu prenese potpuno evanđelje, naviještajući Krista dok ne dođe, sa svom neophodnom hitnošću, jedinstvom i žrtvom. (Lk 2,1-7; Mk 13,26.27; Mk 13,32-37; Dj 1,8; Mt 24,14; Mt 28,20).

Prevela Ljubinka Jambrek